

derom, hvad man vil, saa skal jeg nu særlig henvende mig til det af det ærede Mindretal stillede Forslag. Jeg maa tilstaae, at jeg ikke rigtigt forstaaer, hvorledes man skulde kunne optage noget Saadant i en Lov. Jeg kan ikke forstaae, hvorledes man vil give det en virkelig praktisk Udførelse. Jeg veed ikke, hvad der skal kræves, for at man kan sige, at et aarligt Bidrag af mindst 10,000 Rb. for et Tidsrum af 20 Aar er tilstrækkeligt. Jeg veed ikke, om et blot almindeligt Tilbud om at ville deeltage med en eller anden Sum til derte Formaaels Opnaaelse maatte være tilstrækkeligt. Det er en lang Tid at binde Folk; thi, hvor villige de end kunne være til at give et Bidrag for enkelte Aar, saa er det dog ikke vist, at Folk ville og kunne tilstrække at bidrage i 20 Aar. Jeg veed ikke, om der til disse Tilbud skulde knyttes Fordringer paa Livsforsikring eller andet Slags tilstrækkelig Gyldighed og fornødent garanterede Betingelser. Naar dette skulde være Tilfældet, synes det mig virkelig, at dette Forslag kommer til at staae noget vel svævende. Selv om det kunde tænkes, at der blev tegnet Bidrag, saa var der ingen Sikkerhed for, at disse vilde vedblive at indflyde, og man vilde dog vel ikke have en Anstalt, der skulde være saa elastisk, at den Underviisning, som der skulde gives, kunde indskrænkes og udvides, alt efter som der i et Aar maatte indkomme et større eller mindre Bidrag. Det forekommer mig derfor, uden at jeg skal indlade mig videre paa Principspørgsmaalet, at der i selve Forslagets Affattelse og de enkelte stillede Betingelser ligger saadanne praktiske Banffeligheder for Gjennemførelsen, at Forslaget ikke i den nuværende Form egner sig til at optages i Loven.

Tsberning: Der er vist ikke den aller mindste praktiske Banffelighed, naar man siger, at et aarligt Bidrag af mindst 10,000 Rb. for et Tidsrum af mindst 20 Aar skal være tilstrækkeligt fra privat Haand; thi Regjeringen vil nok vide, hvad der forstaaes ved denne Tilstrækkelighed for 20 Aar. Der er mange forskjellige Medlemmer, som have fundet, at et saadant Tilbud naturligviis ikke vilde være tilstrækkeligt, at Folk løst hen havde regnet

sig for saa og saa Meget om Aaret, men at der maatte Mere til. Men, er Hensigten virkelig saa alvorlig, og er Trangen saa stor i dette Land, som ganske sikkert i en væsentlig Grad hviler paa Agerbruget, saa er den Sum, der her er sat, kun meget ringe, og kan den ikke skaffes tilveie og sikres for 20 Aar, saa er Trangen hos de Bedkommende, hos dem, der især udgive sig for at søle, at en saadan Trang er tilstede, meget ringe. Der er en stor Mængde her i denne Sal, som have erklæret, at Trangen ikke er saa stor, og at de helst vilde være frie for en saadan Anstalt; men det er ogsaa ganske vist, at der er Mange, som have sagt, at de søle, at der er en saadan Trang tilstede. Det er kun Bevist derfor, som skulde være givet. Den ærede Ordfører har hentet sit Støttepunkt fra mange andre Lande, og det var heldigt, at han kom til at nævne Belgien, som bidrager 67,000 Gylden om Aaret. Dette kan være meget muligt; men i ethvert Tilfælde er denne Sum, divideret med 4, ikke større end den, som jeg ogsaa skal raade Rigsdagen til at bidrage, men ikke at give, for at oprette en Statskole. Heri ligger Differencen. Der er Ingen her, som nægter at yde et Bidrag til en saadan Skole; men det, som vi gaae løs paa, det er, ikke at komme ind paa at oprette Statskoler, som vi ikke erkjende have noget almeennyttigt Formaal; og, naar den ærede Ordfører har nævnt den franske Republik, som oprettede en Mangfoldighed af Statskoler, lægger saa ikke det ærede Medlem Mærke til, at der deri ligger et Beviis for, at vi, for Dieblikket idetmindste, skulde være vaersomme med at gaae den samme Vej, thi det var under en ganske anden politisk Forfatning, at Saadant skeete i Frankrig. Dersom den ærede Ordfører foreslaaer, at vi skulle gaae ind paa at organisere Staten saaledes, som Staten tænkes organiseret under den seneste franske Republik, saa forstaaer jeg det Hele; thi dette er et Stykke af en saadan Art, men kun ikke af en folkelig Charakter og kun exceptionelt for et meget indskrænket Antal, som, efter min Mening, trænger meget lidt dertil. See, dette er hele Forskjellen. Men hvad saa vi af den franske Republik? At dens Bestræbelser i den Retning, naar de saa-